

Iestādes: Klimata un enerģētikas ministrija Valsts vides dienests		Dokumenta nosaukums: Skaidrojošais materiāls par pagaidu noklusējuma vērtību izmantošanu biomasas frakcijas noteikšanai degvielās ar biodegvielu piejaukumu	
Sagatavoja: Klimata un enerģētikas ministrija Valsts vides dienests	Apstiprināts: Klimata un enerģētikas ministrijas valsts sekretāre – L. Kurevska	Variants: 1	Lappuses: 4

**Skaidrojošais materiāls par pagaidu
noklusējuma vērtību izmantošanu biomasas
frakcijas noteikšanai degvielās ar biodegvielu
piejaukumu**

Vērtējamais jautājums	Pagaidu noklusējuma vērtības (zemākajai siltumspējai un CO₂ emisijas faktoram) biomasas frakcijas noteikšanai degvielās ar biodegvielu piejaukumu Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ēku, autotransporta un papildu sektoros (turpmāk – ETS2).
Eksperta vērtējuma pamatojums, tostarp visi vērā ņemtie dati. Tam jāietver jebkura nenoteiktības sadalījuma augstākās un zemākās vērtības, kā arī centrālās tendences pamatojums	<u>Komisijas Īstenošanas 2018. gada 19. decembra regula (ES) 2018/2066 par siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK un ar ko groza Komisijas Regulu (ES) Nr. 601/2012 (turpmāk – regula 2018/2066)</u> nosaka monitoringa un ziņošanas prasības degvielas un kurināmā operatoriem. Atbilstoši Regulas 2018/2066 3. panta 38.b punktam nulles faktora biomasas frakcija (turpmāk – biomasas frakcija) ir šīs regulas 38. panta 5. punkta kritērijiem atbilstošas biomasas izcelsmes oglekļa attiecība pret kopējo degvielas vai materiāla oglekļa saturu, kas izteikta kā daļskaitlis. Biomasas frakcija nosakāma degvielām ar biodegvielu piejaukumu un tās aprēķināšanai degvielas un kurināmā operatori var izmantot Eiropas Komisijas ziņošanas sistēmas (EU ETS Reporting) sadaļu “<i>Tool For Blending</i>” ikgadējā emisiju ziņojumā. Minētajā sadaļā katrai degvielas komponentei, tostarp biodegvielai, ir jāievada tai atbilstošie specifiskie aprēķinu koeficienti – zemākā siltumspēja un CO₂ emisijas faktors¹ (turpmāk – emisijas faktors). Regulas 2018/2066 II.a pielikuma 2. sadaļā ir noteikti aprēķinu koeficientu pakāpju iedalījumi, kuri degvielas un kurināmā operatoriem jāpiemēro atbilstoši to kategorijai (B, A vai zemas emisijas kategorija) saskaņā ar regulas 2018/2066 75. e panta 2. punktu un 75. n panta 1. punktu un izmantotajam degvielas un kurināmā veidam. Jo augstāka ir degvielas un kurināmā operatora kategorija un degvielas vai kurināmā plūsmas kategorija, jo precīzākas pakāpes aprēķinu koeficientus ir jāizmanto aprēķinos. Aprēķinu koeficientu noteikšanai degvielas un kurināmā operatori var izmantot dažādus informācijas avotus: • Laboratorisko analīžu rezultātus, kas uzskatāmi par augstākās precizitātes metodi (3. pakāpe); • Nacionālā līmenī noteiktus aprēķina koeficientus, kas uzskatāmi par vidējas precizitātes metodi (2.a pakāpe); • Iepirkuma uzskaites dokumentus (2.b pakāpe); • Standarta koeficientus, kas uzskatāmi par zemākās precizitātes metodi (1. pakāpe). Atbilstoši Regulas 2018/2066 3. panta 32. punktu benzīns un dīzeļdegviela (tostarp, šo degvielu maisījumi) ir uzskatāmi par komerciālo standartdegvielu. Komerciālajai standartdegvielas plūsmai ir noteikts atvieglojums, kas degvielas un kurināmā operatoriem aprēķinu koeficientu ieguvei ļauj izmantot koeficientus no iepirkumu uzskaites dokumentiem, ja tādi pieejami, vai nacionālajā līmenī noteiktus aprēķinu koeficientus (2.a pakāpe). Latvijā līdz šim nav veikta padziļināta izpēte par dažādu biodegvielas veidu emisijas faktoriem, kā arī to fizikālajām īpašībām, tostarp zemāko siltumspēju. Līdz ar to nacionālajā līmenī nav noteikti specifiski aprēķinu koeficienti un degvielas un kurināmā operatoriem nav iespējams tos piemērot aprēķinos. Šādu datu trūkums rada praktiskas grūtības degvielas un kurināmā operatoriem, kuriem nepieciešams veikt precīzus aprēķinus ikgadējos emisiju ziņojumos. Līdz ar to ir nepieciešams nacionālā līmenī noteikt pagaidu noklusējuma vērtības biomasas frakcijas noteikšanai degvielās ar biodegvielu piejaukumu, lai nodrošinātu degvielas un kurināmā operatoriem iespēju tās izmantot savos aprēķinos.

Rezultāts: piemēram, aktivitātes vērtība, emisijas faktors vai nenoteiktības gadījumā varbūtības sadalījums un diapazons, visticamākā vērtība un pēc tam secinātais varbūtības sadalījums	Ņemot vērā augstāk izklāstīto pamatojumu, tiek noteiktas pagaidu pielietojamās noklusējuma vērtības:			
	Degviela	Zemākā siltumspēja (NCV) ²		Emisijas faktors
		MJ/kg	MJ/l	
	No atjaunīgajiem energoresursiem iegūts etanols	27	21	70,8 ³
	Biodīzeļdegviela - taukskābju metilesteris (no biomasas izcelsmes eļļas iegūts metilesteris) (FAME) ⁴	37	33	75,3 ³
	Biomasas izcelsmes hidroapstrādāta (termoķīmiski apstrādāta ar ūdeņradi) eļļa, ko paredzēts izmantot dīzeļdegvielas aizstāšanai (HVO)	44	34	74,7485 ⁵
Tīra augu eļļa (nerafinēta vai rafinēta, ķīmiski nemodificēta eļļa, ko spiežot, ekstrahējot vai ar līdzvērtīgiem paņēmieniem iegūst no eļļas augiem) (PVO) ⁴	37	34	75,3 ³	
Zemākās siltumspējas (NCV) vērtības ir iegūtas no Ministru kabineta 2026. gada 30. jūnija noteikumu Nr. 371 “Transporta enerģijas siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazināšanas un modernizēšanas nosacījumi un vispārīgās ziņošanas kārtība” 2. pielikuma, savukārt emisijas faktori no 2026. gada siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas 1990. – 2024. gads un 2026. gada metodoloģijas “CO ₂ emisiju no kurināmā stacionārās sadedzināšanas aprēķina metodika”.				
Ņemot vērā, ka Latvijā līdz šim nav īstenota detalizēta dažādu biodegvielas veidu zemākās siltumspējas un emisijas faktoru izpēte, iepriekš minētās vērtības ir uzskatāmas par pagaidu, metodiski konsekventu un praktiski piemērojamu risinājumu ETS2 ziņošanas vajadzībām.				
Šajā dokumentā minētās pagaidu noklusējuma vērtības var izmantot, ja degvielas un kurināmā operatoram nav pieejamas citas vērtības, kuras ir pamatotas ar laboratorijas analīzēm saskaņā ar regulas 2018/2066 32. – 35. pantu (atbilst 3. pakāpei) vai vērtības no iepirkuma uzskaites dokumentiem (atbilst 2.b pakāpei).				
Avotu saraksts	Avoti:			

¹ ETS2 ietvaros jāizmanto emisijas faktors, kas attiecas tikai uz emisijām, kas rodas degvielas sadedzināšanas laikā, un neietver emisijas visā degvielas aprites ciklā.

²Saskaņā ar Ministru kabineta 2026. gada 30. jūnija noteikumu Nr. 371 "Transporta enerģijas siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazināšanas un modernizēšanas nosacījumi un vispārīgās ziņošanas kārtība" 2. pielikumu (drīzumā tiks publicēti Latvijas vēstnesī, šobrīd pieejams [tiesību aktu portālā](#)).

³ 2026. gada siltumnīcefekta gāzu inventarizācija 1990. – 2024. gads.

⁴Tā kā nacionāli nav noteikti emisijas faktori FAME vai PVO, tad tiek piemērots biodīzeļdegvielas emisijas faktors.

⁵ HVO tiek piemērots dīzeļdegvielas emisijas faktors, kas ir noteikts 2026. gada metodoloģija "CO₂ emisiju no kurināmā stacionārās sadedzināšanas aprēķina metodika".

	- Regula 2018/2066. - Monitoringa un Ziņošanas Regulas (regula Nr. 2018/2066) vadlīnijas ETS2 operatoriem (angļu val., atjaunots 2025. gada 8. oktobrī). - Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (LVGMC). (2026). 2026. gada siltumnīcefekta gāzu inventarizācija 1990. – 2024. gads. - 2026. gada metodoloģija “CO₂ emisiju no kurināmā stacionārās sadedzināšanas aprēķina metodika”. - Ministru kabineta 2026. gada 30. jūnija noteikumu Nr. 371 “Transporta enerģijas siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazināšanas un modernizēšanas nosacījumi un vispārīgās ziņošanas kārtība” 2. pielikumu (drīzumā tiks publicēti Latvijas vēstnesī, šobrīd pieejams tiesību aktu portālā). - Starpvaldību klimata pārmaiņu padome (IPCC). (2006). 2006. gada IPCC vadlīnijas nacionālajām siltumnīcefekta gāzu inventarizācijām, 1. sējums: Vispārīgās vadlīnijas un ziņošana, 2. nodaļa: Datu vākšanas pieejas.
<i>Iesaistītās institūcijas</i>	Klimata un enerģētikas ministrija; Valsts SIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”; Valsts vides dienests; Centrālā statistikas pārvalde.

Šim materiālam ir informatīvs raksturs un tas nav juridiski saistošs.